

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi markkinatuomioistimesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Markkinatuomioistuimeen ehdotetaan perustettavaksi markkinatuomioistuimen ylituomarin virka, jonka haltija toimisi markkinatuomioistuimen päätoimisena puheenjohtajana. Markkinatuomioistuimen ylituomarin viran kelpoisuusvaatimukset olisivat samat kuin nykyisen sivutoimisen puheenjohtajan kelpoi-

suusvaatimukset ja hänet nimitettäisiin virkaan samaksi neljän vuoden määräajaksi.

Esitys liittyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 1991.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Markkinatuomioistuimelle kuuluivat alun perin kuluttajasuojalain (38/78) ja kuluttajasiamiehestä annetun lain (40/78) mukaan markkinoinnin ja sopimusehtojen sääntelyyn liittyvät asiat sekä markkinatuomioistuimelle sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/78) mukaan kuuluvat asiat. Myöhemmin markkinatuomioistuimelle on lisätty eräitä tehtäviä arvopaperimarkkinlain (495/89) myötä.

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys laiksi markkinatuomioistuksesta annetun lain muuttamisesta (hall. es. 106/90 vp.), jolla ehdotetaan markkinatuomioistuimen toimivaltaa laajennettavaksi koskemaan eräitä talletuspankkien toimintaa koskevassa lakiehdotuksessa tarkoitettuja asioita.

Markkinatuomioistuimella käsittelee ja ratkaisee edellä tarkoitettut asiat erikoistuomioistuimena. Markkinatuomioistuimen päätöksestä ei saa hakea muutosta varsinaisin muutoksenhaku-

keinoin. Kun markkinatuomioistuin samalla toimii myös ensiasteen tuomioistuimena näissä asioissa, kyseessä olevat asiat käsitellään ainoastaan tässä tuomioistuimessa. Asiat ovat luonteeltaan laajoja ja niissä annetut ratkaisut vaikuttavat säännöllisesti käsiteltävää asiaa yleisemmin kaupankäynnissä noudatettaviin menettelytapoihin. Sen vuoksi tuomioistuimen käsittelyn nopeudelle ja perusteellisuudelle on asetettu erityisen suuret vaatimukset.

Markkinatuomioistuimeen on vuosittain saapunut 16—28 uutta asiaa vuotta 1989 lukuun ottamatta, jolloin saapui 42 uutta asiaa. Samanaikaisesti nykyisillä voimavaroilla markkinatuomioistuin on vuosittain ratkaissut vajaa 20 asiaa (vuonna 1989 24 asiaa). Siirtyneiden asioiden määrä on jatkuvasti kasvanut ja oli vuoden 1989 lopussa 46 asiaa, mikä nykyisillä voimavaroilla vastaa yli kahden vuoden työpanosta. Asioiden käsittelyajat ovat 1980-luvun loppupuolella tasaisesti pidentyneet. Oikeusturvan takaaminen tuomioistuimen käsittelemisissä asioissa edellyttää sen henkilöstörakenteen vahvistamista.

2. Esityksen organisatoriset ja henkilöstövaikutukset

Sivutoimisen puheenjohtajan korvaaminen päätoimisella ylituomarin viralla vahvistaa tuomioistuimen asemaa ja tehostaa sen toimintaa.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esitys merkitsee yhden uuden viran perustamista markkinatuomioistuimeen. Vuoden

1991 tulo- ja menoarvioesitykseen sisältyy markkinatuomioistuimen ylituomarin viran perustaminen.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

2 §. Pykälään lisättäisiin säännökset markkinatuomioistuimen ylituomarista, joka toimisi päätoimisena puheenjohtajana. Ylituomari nimitettäisiin samaksi ajaksi kuin muut jäsenet. Jos ylituomari ennestään on valtion virassa hän on valtion virkamieslain (755/86) 43 §:n nojalla virkavapaana tästä virasta sen ajan, jona hän on ensiksi tarkoitettussa virassa. Tämä ei kuitenkaan koske virkamiestä, joka ennestään on nimitetty, siirretty tai otettu määräajaksi virkaan.

3 §. Ylituomarilla olisi samat kelpoisuusvaatimukset kuin nykyisellä markkinatuomioistuimen punheenjohtajalla.

2. Voimaantulo

Lakiehdotus liittyy vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen ja ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä toukokuuta 1991.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

markkinatuomioistuimesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan markkinatuomioistuimesta 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun lain (41/78) 2 ja 3 §, niistä 2 § sellaisena kuin se on osittain muutettuna 28 päivänä toukokuuta 1982 annetulla lailla (392/82), seuraavasti:

2 §

Markkinatuomioistuimessa on päätoimisena puheenjohtajana ylituomari ja sivutoimisina kahdeksan jäsentä. Yksi jäsenistä määrätään varapuheenjohtajaksi.

Ylituomarin ja jäsenet sekä kullekin jäsenelle kaksi varamiestä nimittää tasavallan presidentti neljäksi vuodeksi. Heillä on toimikautenaan sama virassapysymisoikeus kuin tuomareilla. Jos joku heistä toimikautenaan eroaa tai kuolee, on tilalle nimitettävä toinen henkilö jäljellä olevaksi kaudeksi.

3 §

Markkinatuomioistuimen ylituomarin ja varapuheenjohtajan tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneita ja tuomarin tehtäviin perehtyneitä. Markkinatuomioistuimen ylituomarin, jäsenten ja näiden varamiesten tulee olla kuluttaja-asioihin perehtyneitä.

Ylituomarin sekä varapuheenjohtajan ja yhden jäsenen sekä heidän varamiestensä tulee olla henkilöitä, joiden ei voida katsoa edustavan elinkeinonharjoittajien tai kuluttajien etuja. Kolme jäsentä ja heidän varamiehensä nimitetään palkansaaajien ja kuluttajien sekä kolme jäsentä ja heidän varamiehensä elinkeinonharjoittajien etujärjestöjen esityksestä. Tullakseen huomioon otetuiksi on etujärjestöjen esityksissä mainittava kaksi kertaa niin monta ehdokasta kuin on nimitettäviä jäseniä ja varamiehiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Markkinatuomioistuimen ylituomarin virka täytetään ensimmäisellä kerralla 31 päivänä elokuuta 1994 päättyväksi toimikaudeksi.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 1990

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Tarja Halonen*

L a k i

markkinatuomioistuimesta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan markkinatuomioistuimesta 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun lain (41/78) 2 ja 3 §,
 niistä 2 § sellaisena kuin se on osittain muutettuna 28 päivänä toukokuuta 1982 annetulla lailla (392/82), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Markkinatuomioistuimessa on *sivutoiminen puheenjohtaja* ja kahdeksan sivutoimista jäsentä. Yksi jäsenistä määrätään varapuheenjohtajaksi.

Markkinatuomioistuimen puheenjohtajan ja jäsenet sekä kullekin jäsenelle kaksi varamiestä nimittää tasavallan presidentti neljäksi vuodeksi. Heillä on toimikautenaan sama virassapysymisoikeus kuin tuomarilla. Jos joku heistä toimikautenaan eroaa tai kuolee, on tilalle nimitettävä toinen henkilö jäljellä olevaksi ajaksi.

3 §

Markkinatuomioistuimen *puheenjohtajan* ja varapuheenjohtajan tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneita ja tuomarin tehtäviin perehtyneitä. Markkinatuomioistuimen *puheenjohtajan*, jäsenten ja näiden varamiesten tulee olla kuluttaja-asioihin perehtyneitä.

Markkinatuomioistuimen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja yhden jäsenen sekä heidän varamiestensä tulee olla henkilöitä, joiden ei voida katsoa edustavan elinkeinonharjoittajien tai kuluttajien etuja. Kolme jäsentä ja heidän varamiehensä nimitetään palkansaajien ja kuluttajien sekä kolme jäsentä ja heidän varamiehensä elinkeinonharjoittajien etujärjestöjen esityksestä. Tullakseen huomioon otetuiksi on etujärjestöjen esityksissä mainittava kaksi kertaa niin monta ehdokasta kuin on nimitettäviä jäseniä ja varamiehiä.

Ehdotus

2 §

Markkinatuomioistuimessa on *päätoimisena puheenjohtajana ylituomari* ja sivutoimisina kahdeksan jäsentä. Yksi jäsenistä määrätään varapuheenjohtajaksi.

Ylituomarin ja jäsenet sekä kullekin jäsenelle kaksi varamiestä nimittää tasavallan presidentti neljäksi vuodeksi. Heillä on toimikautenaan sama virassapysymisoikeus kuin tuomarilla. Jos joku heistä toimikautenaan eroaa tai kuolee, on tilalle nimitettävä toinen henkilö jäljellä olevaksi *kaudeksi*.

3 §

Markkinatuomioistuimen *ylituomarin* ja varapuheenjohtajan tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneita ja tuomarin tehtäviin perehtyneitä. Markkinatuomioistuimen *ylituomarin*, jäsenten ja näiden varamiesten tulee olla kuluttaja-asioihin perehtyneitä.

Ylituomarin sekä varapuheenjohtajan ja yhden jäsenen sekä heidän varamiestensä tulee olla henkilöitä, joiden ei voida katsoa edustavan elinkeinonharjoittajien tai kuluttajien etuja. Kolme jäsentä ja heidän varamiehensä nimitetään palkansaajien ja kuluttajien sekä kolme jäsentä ja heidän varamiehensä elinkeinonharjoittajien etujärjestöjen esityksestä. Tullakseen huomioon otetuiksi on etujärjestöjen esityksissä mainittava kaksi kertaa niin monta ehdokasta kuin on nimitettäviä jäseniä ja varamiehiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Markkinatuomioistuimen ylituomarin virka
täytetään ensimmäisellä kerralla 31 päivänä
elokuuta 1994 päättyväksi toimikaudeksi.
